

17.12.2018

POL-2018-49612

Voimassaoloaika

1.1.2019 - 31.12.2023

Säädöseruste

Laki poliisin hallinnosta (110/1992) 4 §

Muuttaa/Kumoaa

Kohderyhmät

Poliisi

Menettely huumausaineen käyttörिकosta koskevissa asioissa

Sisällys

1 Yleistä	1
2 Viranomaistoimien porrasteisuus	2
3 Esitutkinta ja sakkomenettely	2
4 Toimenpiteistä luopuminen ja huomautus	4
5 Alle 18-vuotias nuori	5
5.1 Puhuttelutilaisuus	6
5.2 Syyttäjän johdolla tapahtuva neuvottelu	6
5.3 Toistuvat huumausaineen käyttörिकokset	6
6 Hoitoonohjaus	7
7 Huumausaineen tunnistaminen	8
8 Pakkokeinoista	8
9 Huumausaineen takavarikko	8
10 Rattijuopumus ja huumausaineen käyttörikos	9

1 Yleistä

Vuonna 2001 voimaan tulleen huumausaineen käyttörikosuudistuksen keskeisenä sisältönä oli rangaistusmääräysmenettelyn käytön mahdollistaminen oman käytön tapauksissa. Lain tarkoituksen ei ollut ankaroida huumausaineen käytöstä tai hallussapidosta omaa käyttöä varten tuomittavia rangaistuksia. Lakivaliokunta korosti, ettei sakkorangaistuksen siirtäminen rangaistusmääräysmenettelyssä määrättäväksi saa johtaa toimenpiteistä luopumissännösten soveltamatta jättämiseen. Toisaalta poliisialoitteisen sakkomenettelyn käyttäminen tai toimenpiteestä luopuminen yksittäistapauksissa ei saa hämärtää teon rangaistavuutta vaan rikoksesta epäillyn toimintaan on puututtava vaikuttavalla tavalla.

Tämän ohjeen tavoitteena on varmistaa poliisin yhdenmukainen rikosoikeudellinen puuttuminen huumausaineen käyttöön. Nopean ja yhdenmukaisen rikosoikeudellisen puuttumisen ohella huumausaineen käyttörikoksissa tulee huomioida myös muiden viranomaistoimien tehokkuuden lisääminen erityisesti alle 18-vuotiaiden ja huumeriippuvaisten osalta. Toimenpiteistä luopumisen riittävänä perusteena on jo sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään hoitoon hakeutuminen.

Valtakunnansyyttäjänvirasto on antanut syyttäjille yleisen ohjeen seuraamuksen määräämisestä huumausaineen käyttörikoksesta¹, jonka linjaukset otetaan huomioon myös poliisissa huumausaineen käyttörikosta koskevien asioiden käsittelyssä. Yhtenäisen menettelyn aikaan saamiseksi yleisohje sisältää erillisen taulukon sakkomenettelyä varten, joka on tämän ohjeen liitteenä.

2 Viranomaistoimien porrasteisuus

Seuraamusjärjestelmän ennakoitavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää, että huumausaineen käyttörikoksiin liittyvät poliisin ja syyttäjien toimet ovat mahdollisimman yhdenmukaiset. Tarkoituksena on, että monia vaihtoehtoja sisältävä puuttumisjärjestelmä käyttörikoksiin toimii selkeästi porrastetulla ja johdonmukaisella tavalla. Teon vähäisyyden asteesta riippuen kysymykseen tulevat: 1) toimenpiteistä luopuminen ja huomautus, 2) esitutinnan rajoittaminen, 3) syyttämättäjättäminen, 4) sakkovaatimuksen antaminen ja rangaistusmääräyksen määrääminen tai 5) syytteen nostaminen.

Poliisin tulee neuvotella ja sopia toimialueensa syyttäjän kanssa tämän ohjeen soveltamisesta em. porrasteisuuden ja toimintatapojen yhdenmukaiseksi toteuttamiseksi valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti. Toimenpiteiden oikealla porrastamisella tähdätään huumausaineiden käytön, hallussapidon ja välittämisen tehokkaaseen katkaisuun.

3 Esitutkinta ja sakkomenettely

Huumausaineen käyttörikoksesta² voidaan tuomita se, joka laittomasti käyttää taikka omaa käyttöä varten pitää hallussaan tai yrittää hankkia vähäisen määrän huumausainetta. Huumausaineen käyttörikoksesta voidaan tuomita sakkoa tai vankeutta enintään kuusi kuukautta.

Epäiltäessä huumausaineen käyttörikosta kirjataan asiasta rikosilmoitus poliisiasian tietojärjestelmään (PATJA)³. Rikosilmoitustiedot Patjaan siirtyvät POLO -järjestelmän kautta automaattisesti sakko- / rangaistusvaatimuksen myötä. Huumausaineen käyttörikoksen yhteydessä tulee huomioida myös mahdollisesti käytettyjen pakkokeinojen kirjaaminen huolellisesti Patjaan. Esitutkinta suoritetaan asian laadun edellyttämällä

¹ VKS:2018:2, Dnro 7/31/17

² Rikoslaki (39/1889) 50 luku 2a §

³ Poliisihallituksen ohje Tietojen kirjaaminen poliisiasian tietojärjestelmään, POL-2018-55587

tavalla⁴ ja useimmiten huumausaineen käyttörikoksen osalta voidaan soveltaa suppean esitutinnan menettelyä⁵.

Poliisialoitteista sakkomenettelyä⁶ ei kuitenkaan sovelleta, mikäli kyseessä on:

- 1) alle 18-vuotias nuori
- 2) huumeriippuvainen
– hoitoon hakeutuva tai hoitosuhteessa oleva
- 3) teon katsotaan kuuluvan jäljempänä kohdassa 4 esitetyn poliisialoitteisen huomautusmenettelyn piiriin

Huumeriippuvaisen hoitoon hakeutuminen osoitetaan hoitopaikan kirjallisella todistuksella. Tieto huumeriippuvaisen hoitoon hakeutumisesta tai hoidossa olemisesta on salassa pidettävä⁷ ja tiedon antaminen perustuu rikoksesta epäillyn suostumukseen⁸.

Poliisialoitteisessa sakkomenettelyssä kysymykseen tulevat lähinnä tilanteet, joissa epäilty on käyttänyt useamman kerran huumausainetta tai hänellä on ollut hallussaan tai hän on yrittänyt hankkia muutamaa käyttökertaa vastaavan määrän huumausainetta. Poliisialoitteista sakkomenettelyä voidaan soveltaa huumausaineen käyttörikoksen uusijaan huumausaineen lajiin katsomatta.

Oikeuskäytännössä on katsottu, että useat käyttökerrat muodostavat yhden huumausainerikoksen, jos ne muodostavat luontevan kokonaisuuden ajallisesti tai toiminnan jatkuvuuden vuoksi.

Sakkomenettelyssä voidaan useista erillisistä käyttörikoksista (käyttökerroista) määrätä yksi yhteinen sakkorangaistus. Jos usean käyttökerran tapauksessa ilmenee epätietoisuutta siitä, voidaanko sakkomenettelyä soveltaa, laaditaan asiasta syyttäjälle toimitettava esitutkintapöytäkirja.

Huumausaineen käyttörikosta koskevassa esitutkinnassa selvitetään riittävästi sekä epäillyn henkilön että teon taustaa, jotta saadaan riittävästi tietoa eri seuraamusvaihtoehtojen ja jatkotoimenpiteiden arviointia varten. Epäillyltä tiedustellaan onko hän jo hoitosuhteessa. Ellei ole, annetaan hoitoonohjausta.

Epäillyn kuulustelulla selvitetään huumausaineen käyttöön liittyvät seikat, huumausaineen hallussapidon tarkoitus sekä mistä hän on hankkinut huumausainetta. Usein juuri huumausaineiden käyttäjien kautta on mahdollisuus päästä kiinni varsinaiseen huumausaineiden levitysorganisaatioon.

⁴ Esitutkintalaki (805/2010) 2 luku 1 § 1 mom 1 kohta

⁵ Esitutkintalaki 3 luku 14 §

⁶ Poliisialoitteellisella sakotusmenettelyllä tarkoitetaan poliisin oma-aloitteisesti antamaa sakko- tai rangaistusvaatimusta sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) 2 § 1 ja 2 kohtien mukaisesti

⁷ Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) 24 § 1 mom 25 kohta

⁸ Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 26 § 1 mom 1 kohta, 32 §

Se mitä voidaan pitää lain tarkoittamana vähäisenä määränä kunkin huumausainetyypin osalta, ilmenee liitteenä olevasta taulukosta (Liite 1). Jos kysymys on jatkuvasta ja pitkäaikaisesta huumausaineen käytöstä, jo käytetyn huumausaineen määrä voi nousta huomattavasti suuremmaksi kuin taulukkoon kirjatut määrät. Kysymys on tästä huolimatta huumausaineen käyttörikoksesta ja päiväsakkojen lukumäärä määräytyy jatkuvan käytön liikuman mukaisesti. Huumausaineen käyttörikos -nimikettä voidaan soveltaa huumausaineen lajista riippumatta. Uusien huumausaineeksi luokiteltujen aineiden osalta käyttöannokset saattavat olla niin pieniä, että esimerkiksi yhdestä grammasta ainetta on saatavissa useita satoja käyttöannoksia. Tämän vuoksi huumausaineen laatuun on kiinnitettävä erityistä huomiota lain tarkoittamaa vähäistä määrää arvioitaessa.

Arvioitaessa sitä, voiko kysymys olla omaan käyttöön tarkoitettu määrästä huumausainetta, tulee ottaa huomioon teon olosuhteet. Esimerkiksi ravintolassa, festivaaleilla ja muissa julkisissa tilaisuuksissa useiden käyttöannosten hallussapito antaa aiheen epäillä muutakin kuin omaa käyttöä. Mikäli sakkomenettelyn soveltamisessa ilmenee epäselvyyttä, neuvotellaan asiasta syyttäjän kanssa.

Huumausaineen käyttörikoksen osalta poliisi voi tehdä esitutinnan rajoittamisesityksen syyttäjälle⁹. Se on sitä perustellumpaa, mitä vähäisemmästä teosta on kysymys. Vähäisyysarvioinnissa voidaan antaa merkitystä esimerkiksi sille, onko teko tapahtunut julkisella tai yksityisellä paikalla. Nuoruusperusteen soveltaminen on sitä perustellumpaa, mitä nuoremasta henkilöstä ja suuremmasta ymmärtämättömyydestä tai harkitsemattomuudesta on kyse. Mikäli esitutkinta rajoitetaan konkurrenssiperusteella, tekijä tulee joka tapauksessa saamaan moitteiden ja rangaistuksen muista rikoksista. Esitutinnan rajoittamisperusteena voi olla myös tekijän hyvään alkuun päässyt hoito, jonka onnistumista ei haluta vaarantaa. Kyse on tällöin esitutinnan ja rikosprosessin jatkamisen tarkoituksettomuudesta.

4 Toimenpiteistä luopuminen ja huomautus

Esitutkinta voidaan jättää toimittamatta sellaisen rikoksen johdosta, josta ei ole odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa ja jota on kokonaisuudessaan pidettävä ilmeisen vähäisenä. Poliisimies voi antaa tällaiseen rikokseen syyllistyneelle huomautuksen¹⁰.

Huomautuksen antaminen on yksi laittomaan toimintaan puuttumisen muoto ja voi huumausaineen käytön lopettamisen kannalta johtaa usein parempaan lopputulokseen kuin ankarammat seuraamukset. Rangaistus ei ole ratkaisu huumeriippuvuudesta eroon pääsemiseksi, vaan siihen tarvitaan huumausaineen käyttäjän ja eri toimijoiden välistä saumatonta yhteistyötä. Poliisin ja syyttäjän lisäksi keskeisiä tahoja ovat sosiaali- ja terveydenhuollon julkiset ja yksityiset toimijat.

⁹ Esitutkintalaki 3 luku 10 § 1 momentti

¹⁰ Esitutkintalaki 3 luku 9 § 1 momentti ja 10 luku 3 §

Sekä yleis- että erityisestäävyyden ylläpitämiseksi on tärkeää, että poliisi puuttuu kaikkiin huumausaineen käyttörikostapauksiin, ja että niistä myös kirjataan rikosilmoitus Patjaan. Henkilön mahdollisesti jäädessä myöhemmin uudestaan kiinni huumausaineen käyttörikoksesta, aiemmin dokumentoidut tapaukset luovat pohjaa päätettäessä tarkoituksenmukaisista jatkotoimenpiteistä mm. tutkinnan, seuraamuksen, lupahallinnon, lastensuojelun sekä hoitotoimenpiteiden osalta.

Huumausaineen käyttörikos voidaan katsoa kuuluvan huomautusmenettelyn piiriin, mikäli sitä kokonaisuutena arvostellen on pidettävä ilmeisen vähäisenä. Huomautus voidaan antaa kirjallisesti tai suullisesti. Mikäli tällä vähäisyysperusteella esitutkinta jätetään esitutkintalain perusteella toimittamatta, annetaan huumausaineen käyttörikokseen syyllistyneelle aina myös huomautus.

Huumausaineen käyttörikoksesta huomautuksen saaneen henkilön osalta Patjaan tehdään henkilöpäätös. Huomautuksen antaminen kirjataan henkilöpäätöksen selostusosaan tekstillä: ”Huumausaineen käyttörikoksesta annettu huomautus.” Myös kenttätilanteissa annettujen huomautusten osalta tulee huumausaineen käyttörikos kirjata edellä mainitulla tavalla poliisiasiantietojärjestelmään. Mikäli poliisiasiantietojärjestelmästä ilmenee, että henkilölle on jo aikaisemmin annettu huomautus / huomautuksia, voidaan tilanteen mukaisesti asia käsitellä joko sakko- tai rangaistusvaatimuksella (ei kuitenkaan hoitoon hakeutunut tai hoidossa oleva) tai suorittaa asiassa esitutkinta.

Vähäisyyttä arvioitaessa otetaan huomioon huumausaineen määrä ja laatu, käyttötilanne, ensikertalaisuus sekä olosuhteet muutoinkin. Edellytysten täytyessä poliisialoitteista huomautusmenettelyä voidaan käyttää esimerkiksi silloin, kun

- huumausaineen käyttö tai vähäisen määrän hallussapito tapahtuu yksityisellä paikalla, eikä teosta aiheudu muille häiriötä
- yleisellä paikalla hallusta tavataan vain hyvin vähäinen määrä (kerta-annos) huumausainetta eikä tapaukseen liity yleisellä paikalla tapahtunutta käyttöä

Esitutkintalain mukaista huomautusmenettelyä ei kuitenkaan käytetä, mikäli käyttötilanne on johdattanut muitakin käyttämään huumausainetta tai huumausaineen käyttörikoksen lisäksi henkilö on syyllistynyt myös muihin rikoksiin.

Hoidossa olevan tai hoitoon hakeutuneen huumeriippuvaisen syyllistyttyä huumausaineen käyttörikokseen, hänelle annetaan teosta esitutkintalain mukainen huomautus. Mikäli hoidossa olevaa epäillään useampia kertoja huumausaineen käyttörikoksesta, saatetaan asia esitutkinnan jälkeen syyteharkintaan. Hoitoon hakeutumattoman huumeriippuvaisen osalta voidaan suorittaa esitutkinta ja saattaa asia syyteharkintaan.

5 Alle 18-vuotias nuori

Erityisen tärkeää on puuttua alle 18-vuotiaiden nuorten tekemiin huumausaineen käyttörikoksiin. Heidän osaltaan huumausaineen

käyttörikoksen johdosta suoritetaan mahdollisimman nopeasti esitutkinta ja noudatetaan jäljempänä mainittuja menettelyjä. Myös alle 18-vuotiaalle annetaan hoitoonohjausta ja tehdään lisäksi ilmoitus lastensuojeluviranomaiselle¹¹.

5.1 Puhuttelutilaisuus

Huumausaineen käyttörikoksesta ensimmäisen kerran kiinni jääneelle alle 18-vuotiaalle järjestetään mahdollisimman pian teon jälkeen esitutkinnan yhteydessä puhuttelutilaisuus. Tilaisuudessa ovat nuoren lisäksi samanaikaisesti läsnä, poliisi, sosiaali- ja terveydenhuoltoviranomainen ja nuoren huoltaja(t). Tarveharkinnan mukaan tilaisuuteen voidaan kutsua muitakin, esim. nuorisotyöntekijä. Näin tuodaan nuorelle esille selkeä rikosoikeudellinen moite teosta sekä tarjotaan mahdollisuus, sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteille sekä nuoren tuelle päihitteettömyyteen. Tilaisuus tähtää siihen, että sen päätteeksi nuorelle annetaan asiassa esitutkintalain mukainen huomautus. Ellei nuori saavu tilaisuuteen tai siinä ilmenee, ettei toimenpiteistä luopuminen ole tarkoituksenmukainen ratkaisu, siirretään asia syyteharkintaan.

5.2 Syyttäjän johdolla tapahtuva neuvottelu

Nuoren jäätyä toistamiseen kiinni huumausaineen käyttörikoksesta, suoritetaan asiassa esitutkinta ja se saatetaan nopeasti syyteharkintaan. Valtakunnansyyttäjän viraston asiaa koskevan ohjeen mukaan syyttäjä järjestää asiassa suullisen neuvottelun, jossa ovat läsnä rikoksesta epäilty ja tämän huoltaja(t). Syyttäjä voi lisäksi kutsua neuvotteluun tarvittaessa sekä poliisin että sosiaali- ja terveydenhuoltoviranomaisen edustajan. Syyttäjän johdolla tapahtuva neuvottelutilaisuus tähtää rikosoikeudellisesti syyttämättä jättämiseen ja kasvatuksellisesti nuoren luopumiseen huumeiden käytöstä. Jos nuori ei saavu tilaisuuteen tai siinä ilmenee muutoin, ettei toimenpiteistä luopuminen ole tarkoituksenmukainen ratkaisu, myös syyttäjälaitteisen rangaistusvaatimuksen¹² antaminen tai syytteen nostaminen on mahdollista.

Jos nuori puhuttelun ja neuvottelun jälkeen syyllistyy uudelleen huumausaineen käyttöön, näitä ei yleensä ole tarkoituksenmukaista järjestää uudelleen.

5.3 Toistuvat huumausaineen käyttörikokset

Seuraamusten, toimenpiteiden ja menettelytapojen suhteen on nuoren kohdalla edelleenkin noudatettava tarkkaa harkintaa. Toimenpiteistä luopumista voidaan soveltaa nuoriin ja ensikertalaisiin muita väljemmin. Näistä syistä poliisiin ei tule lähtökohtaisesti antaa alle 18-vuotiaalle nuorelle sakko- tai rangaistusvaatimusta. Sakko- / rangaistusvaatimus voidaan antaa poliisin keskusteltua asiasta syyttäjän kanssa. Nuoren kokonaistilannetta tulee tätä ennen kartoittaa myös sosiaali- ja terveydenhuoltoviranomaisten kanssa.

¹¹ Lastensuojelulaki (416/2007) 25 §

¹² Laki sakon ja rikesakon määräämisestä (754/2010) 33 §

Jos nuori on syylistynyt huumausainerikokseen tai huumausaineen käyttörikoksen lisäksi muihin rikoksiin, puhuttelu on yleensä tarkoituksenmukaista järjestää vain siinä tapauksessa mikäli henkilöön voidaan soveltaa toimenpiteistä luopumista kaikista rikoksista. Poliisin tulee kuitenkin näissäkin tapauksissa antaa hoitoonohjausta ja kannustaa epäiltyä lopettamaan huumausaineiden käyttö.

6 Hoitoonohjaus

Huumausaineen käytöstä voidaan jättää syyte nostamatta ja rangaistus tuomitsematta¹³, jos tekijä on hakeutunut sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään hoitoon¹⁴. Poliisi antaa huumausaineen käyttäjälle aina hoitoonohjausta, tukee tätä hoitoon hakeutumisessa sekä osoittaa mistä hoitoapua on paikkakunnalla saatavissa. Arvioinnin varsinaisesta hoitotarpeesta tekee terveydenhuollon ammattilainen. Hoidon tavoitteena on saada huumausaineen käyttäjä lopettamaan huumausaineiden käyttö. Mikäli huumausaineiden kysyntää saataisiin rajoitettua, olisi tämä omiaan vaikuttamaan vähentävästi myös huumausaineiden tarjontaan sekä huumausaineiden käyttöön liittyvään oheisrikollisuuden määrään, sillä tutkimusten mukaan huumausaineiden käyttäjät syylistyvät usein myös muihin rikoksiin.

Suoritetusta hoitoonohjauksesta kirjataan tiedot poliisiasiantietojärjestelmään lisäämällä asiaa koskevaan rikosilmoitukseen nimike ”Huumausaineen käyttäjän hoitoonohjaus”. Ilmoituksen selostusosaan kirjataan lyhyesti hoitoonohjauksen sisältö, esimerkiksi:

XX XX kerrottiin asian selvittelyn yhteydessä että henkilö voi olla yhteydessä kunnan X A-klinikkaan ja annettiin asiaa koskeva esite. XX katsoi, ettei ole riippuvainen huumausaineista ja ilmoitti, ettei tarvitse hoitoa.

Tai:

XX XX kerrottiin asian selvittelyn yhteydessä että henkilö voi olla yhteydessä kunnan X A-klinikkaan ja annettiin asiaa koskeva esite. XX ilmoitti haluavansa katkolle ja kertoi hakeutuvansa hoitoon.

Poliisin on paikkakuntakohtaisesti yhteistyössä syyttäjän, päihdehuollon ja sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa sovittava menettelytavoista, joilla voidaan edistää riskiryhmiin kuuluvien varhaista hoitoon tai tukipalveluihin hakeutumista ja ehkäistä käyttörikokseen syylistymisen uusiutumista. Tavoitteena on luoda kiinteänä viranomaisyhteistyönä toimiva puuttumis- ja hoitoonohjausjärjestelmä. Päihdehuoltolain¹⁵ mukaan kunnan on huolehdittava tarpeenmukaisen päihdehuollon järjestämisestä.

¹³ Rikoslaki 50 luku 7 §

¹⁴ SosMA hyväksyttävästä hoidosta huumausainerikoksissa (290/2002), jonka mukaan. Hyväksyttävän hoidon yhtenä kriteerinä on asetuksen 4 §:n mukaan se, että hoitoa annetaan A-klinikalla, nuorisoasemalla, kuntoutuslaitoksessa, sosiaalisairaalassa tai vastaavissa päihdehuollon erityishoitoyksiköissä sekä kansanterveyslaissa (66/1972), erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989) ja sosiaalihuoltolaissa (1201/2014) tarkoitettussa toimintayksikössä.

¹⁵ Päihdehuoltolaki (41/1986) 3 § 1 momentti

7 Huumausaineen tunnistaminen

Sakko- tai rangaistusvaatimuksen tiedoksiantaminen edellyttää, että epäillyllä ollut aine tunnistetaan huumausaineeksi. Aine tulee tunnistaa koostumuksensa tai pikatesterin perusteella epäillyn mainitsemaksi huumausaineeksi. Huumausaineiden käsittelyssä tulee huomioida työturvallisuus ja tarkoituksenmukainen suojavaatetus.

Jos epäilty kiistää aineen olevan huumausainetta, eivätkä poliisin käytössä olevat pikatesteritkään tunnista ainetta huumausaineeksi, aine lähetetään keskusrikospoliisin rikostekniseen laboratorioon tutkimuksia varten.

Huumausaineen tunnistamiseen liittyvät tiedot merkitään sakko / rangaistusvaatimukseen.

8 Pakkokeinoista

Huumausaineen käyttörikoksen selvittämisen johdosta suoritettavilla etsinnöillä¹⁶ voidaan löytää huumausaineiden käyttöön liittyviä välineitä ja huumausaineita. Etsinnät voivat antaa merkityksellistä tietoa mm. oman käytön laajuudesta sekä huumausaineen levitysorganisaatiosta ja levittämiseen liittyvistä seikoista. Huumausaineiden maahantuonti ja levitys on järjestäytyntä rikollista toimintaa, johon voidaan päästä kiinni juuri etsintöjen suorittamisen kautta¹⁷.

Muita tyypillisiä huumausaineen käyttörikoksen yhteydessä kyseeseen tulevia pakkokeinoja ovat henkilötarkastus ja -katsastus¹⁸.

Pakkokeinojen käytön harkinnassa tulee huomioida pakkokeinolaissa mainitut suhteellisuus- ja kohtuullisuusperiaatteet¹⁹.

9 Huumausaineen takavarikko

Rikoksesta epäillyn hallusta tai asiaan liittyen muuten löydetty huumausaineet ja niiden käyttövälineet takavarikoidaan. Tartuntatautien leviämisen ehkäisemiseksi myyntipakkauksissa olevia neuloja tai ruiskuja ei tule lähtökohtaisesti takavarikoida, ellei siihen ole erityistä tutkinnallista syytä.

Takavarikoitu huumausaine hävitetään todistettavasti päällystään kuuluvan poliisimiehen päätöksellä²⁰. Huumausaine tai osa siitä on kuitenkin säilytettävä niin kauan kuin sitä mahdollisesti tarvitaan oikeudenkäynnissä todisteena. Erityistä huomiota tulee kiinnittää takavarikoiden

¹⁶ Pakkokeinolain 8 luvun 1 § määritellyt: yleinen kotietsintä, erityinen kotietsintä, paikanetsintä sekä pakkokeinolain 8 luvun 20 § määritelty laite-etsintä

¹⁷ Huom. Poliisihallituksen ohje Paikkaan kohdistuva etsintä, POL-2015-205

¹⁸ Pakkokeinolaki 8 luku 31 § ja 32 §

¹⁹ Pakkokeinolaki 1 luku 2 § ja 3 §

²⁰ Huumausainelaki (373/2008) 44 §

asianmukaiseen kirjaamiseen Patjaan mukaan lukien niiden lopetusmerkintöjen ajantasaisuus.

10 Rattijuopumus ja huumausaineen käyttörikos

Mikäli henkilön epäillään kuljettaneen ajoneuvoa huumausaineen vaikutuksen alaisena, kirjataan poliisiasiantietojärjestelmään sekä rattijuopumus että huumausaineen käyttörikos. Esitutkinnassa huumausaineen käyttörikos ja rattijuopumus tutkitaan rikostunnusmerkistöjensä mukaisesti²¹.

Poliisiylijohtajan sijaisena,
Poliisijohtaja

Sanna Heikinheimo

Poliisitarkastaja

Teemu Saukonieni

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 17.12.2018 klo 10:30. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet	Liite 1 Taulukko sakkomenettelyä varten
Jakelu	Poliisin yksiköt
Tiedoksi	Poliisihallituksen yksiköt Sinetti-kirjasto/Esikunta Sisäministeriön poliisiosasto Ahvenanmaan poliisiviranomainen Rajavartiolaitos Tulli Valtakunnansyyttäjänvirasto

²¹ Poliisihallituksen ohje Huumausaineiden käytön valvonta tieliikenteessä, 2020/2013/4894

11.12.2018

POL-2018-49612

Liite 1 Taulukko sakkomenettelyä varten

Luokka	Huumausaine	Vähäinen määrä	Päiväsakkojen lukumäärä
1.	Hasis Marihuana Khat Lievä ryhmä lääkkeitä	< 10 grammaa < 15 grammaa < 1 kilo < 100 kappaletta	Normaalipäiväsakot
			10 päiväsakkoa
			Liukuma
			10–15 päiväsakkoa
			Liukuma, jos kyse on jatkuvasta käytöstä
15–20 päiväsakkoa			
2.	Amfetamiini Amfetamiinin johdannaiset (mm. ekstaasi) Gamma LSD Keskimäinen ryhmä lääkkeitä	< 3 grammaa < 10 kappaletta < 150 millilitraa < 10 kappaletta < 5 kappaletta	Normaalipäiväsakot
			15 päiväsakkoa
			Liukuma
			10–20 päiväsakkoa
			Liukuma, jos kyse on jatkuvasta käytöstä
20–25 päiväsakkoa			
3.	Heroiini Kokaiini Ankara ryhmä lääkkeitä	< 1 gramma < 1,5 grammaa < 3 kappaletta	Normaalipäiväsakot
			20 päiväsakkoa
			Liukuma
			10–25 päiväsakkoa
			Liukuma, jos kyse on jatkuvasta käytöstä
20-30 päiväsakkoa			